
EVEREST

1515

tamadres.com

ADALET AĞAOĞLU

1929'da, Ankara'nın Nallihan ilçesinde doğdu. Ortaöğrenimini Ankara Kız Lisesi'nde tamamladı. Ankara Üniversitesi DTC Fakültesi'nin Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi (1950). Açılan bir sınavla Ankara Radyosu'na girdi. Kuruluşundan sonra TRT'de çeşitli görevlerde bulundu (1951-1970). TRT Radyo Dairesi Başkanlığı'ndan, kurumun özerkliğine el konulması sonucu istifa etti. Öğrencilik yıllarında başladığı yazarlığı 1970'ten sonra başka hiçbir işle paylaşmadan sürdürdü. Radyo ve sahne oyunlarını romanları, öykü, anı, deneme kitapları ve günlükleri izledi. Bu çalışmalarında toplumumuzdaki değişim ve dönüşümlere duyarlı yaklaşımlarıyla dikkat çekti. Değişimler konusunda edebiyatın yapısal durumu bakımından da arayışçı davranarak, kendine özgü anlatım biçimleri geliştirdi. Evlilik öncesi soyadı Sümer'dir.

Oyun: *Bir Piyas Yazalım* (1953, oynanmış, basılmamış); *Yaşamak* (1955-1956, radyo oyunu, yayınlanmamış, basılmamış); *Evcilik Oyunu* (1964); *Tombala* (1967); *Çatıdaki Çatlak ve Sınırlarda* (1969, iki oyun); *Üç Oyun: Bir Kabramanın Ölümü, Çıkış, Kozalar* (1973); *Kendini Yazan Şarkı* (1976); *Çok Uzak Fazla Yakın* (1991); *Duvar Öyküsü* (1992); "*Fikrimin İnce Gülü*" –Oyun (1996); *Radyo Oyunları: Çağımızın Tellah* (2011).

Roman: *Dar Zamanlar Üçlemesi: Ölmeye Yatmak* (1973); "*Fikrimin İnce Gülü*" (1976); *Bir Dügün Gecesi* (1979); *Yazsonu* (1980); *Üç Beş Kişi* (1984); *Hayr...* (1987); *Rub Üşümesi* (1991, Oda romanı); *ROMANTİK Bir Viyana Yazı* (1993); *Dert Dinleme Uzmanı* (2014).

Öykü: *Yüksek Gerilim* (1974); *Sessizliğin İlk Sesi* (1978); *Hadi Gidelim* (1982); *Hayati Savunma Biçimleri* (1997).

Anı-Anlatı: *Göç Temizliği* (1985, Anı-roman); *Gece Hayatım* (Rüya-kâbus anlatıları, 1991), *Damla Damla Günler I-II, III* (2007); *Duvarların Dışında* (dokümanter, 2013).

Deneme: *Geçerken* (1986); *Karşılaşmalar* (1993); *Başka Karşılaşmalar* (1996); *ÖYLE Kargaşada BÖYLE Karşılaşmalar* (2002); *Yeni Karşılaşmalar* (2011).

Seçmeler: *Adalet AĞaoğlu, "Okurunun Yazarı"*, Hazırlayan: Sefa Kaplan (1993, 2006).

Nehir Söyleşi: *Adalet AĞaoğlu kitabı, Sen Türkiye'nin En Güzel Kazası'nı*, Feridun Andaç (2001).

Mektup: *Mektuplaşmalar -Adalet AĞaoğlu ile Memet Baydur arasında mektuplaşmalar-* (2005).

Yayına Hazırlama: *Güner Sümer Toplu Eserleri I-II Cilt* (1983). Ayrıca basılı olan ve olmayan çevirileri vardır.

Ödülleri: *Üç Oyun*, 1974 Türk Dil Kurumu Tiyatro Ödülü; *Yüksek Gerilim*, 1975 Sait Faik Hikâye Armağanı; *Bir Dügün Gecesi*, 1979 Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü, 1980 Orhan Kemal Roman Armağanı, 1980 Madaralı Roman Ödülü; *Çok Uzak-Fazla Yakın*, 1992 Türkiye İş Bankası Edebiyat Büyük Ödülü (Tiyatro); *ROMANTİK Bir Viyana Yazı*, 1997 Aydın Doğan Vakfı Roman Ödülü. 1995, Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat (Edebiyat) Büyük Ödülü. YKY, Afife Jale Tiyatro Ödülü, 2014.

Unvanlar: TÜYAP Onur Yazarı (1994), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Fahri Doktora Unvanı (1998), ABD OSU (Ohio State University, Humane Letters) Edebiyat Fahri Doktora Unvanı (1998).

Sempozyum: "*Adalet AĞaoğlu 85 Yaşında Sempozyumu*" (Everest Yayınları-Bilgi Üniversitesi, 2014).

ADALET AĞAOĞLU
ROMANTİK
BİR VİYANA YAZI

tamadres.com

§

Yayın No 1515
Türkçe Edebiyat 565

Romantik Bir Viyana Yazı
Adalet Ağaoğlu

Yayına hazırlayan: Didem Ünal Biçicioğlu
Kapak tasarımı: Füsün Turcan Elmasoğlu
Sayfa tasarımı: Zülal Bakacak

© 2016, Adalet Ağaoğlu
© 2016 bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.
Bu yapıtın yayın hakkı Adalet Ağaoğlu'nun temsilcisi
Telif Hakları ONK Ajans Ltd. Şti.'den devralınmıştır.

1. Basım: Nisan 2016
ISBN: 978 - 605 - 141 - 988 - 6
Sertifika no: 10905

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa sertifika no: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi, No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110
Fatih-İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
facebook.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Bu sayfalardaki bütün kişi, yer, kitap adlarının, tarihlerin, coğrafyaların “gerçektekilerle” her türlü ilişkisi vardır. Sadece, kitabın okunup üflenmiş roman kategorilerinden hiçbirleriyle, hiçbir ilişkisi yoktur.

Yazarın özlemi bu romanın kafalarda önden hazır herhangi bir kalıba sokulmadan okunmasıdır.

A. A.

ROMANTİK
BİR VİYANA YAZI

tamadres.com

I.

ANAHTAR DELİĞİ

Ba-rok,
oh-huhh.
Ba-rok,
oh-huhh.
Ba-rok...

Barok, Ortaçağ karanlığını geride bırakmak, Rönesans'ın yolunu açtığı büyük keşifler zaferini parlak bir geçit töreniyle kutlamaktır.

Oohhhh!..

Tümce amma da çetrefil. Gel de ayak ve soluk uydur.

Ba-rok, oh-huhh...

Ba-rok, It-riii...

Ooh-huh, Ba-rok...

Ayak deęiştir.

Ba-rok, karanlık Ortaçağ'ı geride bırakıp, Rönesans'ın yol açtığı büyük keşifler zaferini tumturaklı törenlerle kutlamaktı.

Bu ya da buna yakın bir söz dilime, beynime, neresiyse işte artık; bana, öyle ya, bana takılıp kaldığında, dünyanın tarihteki rengini

hiç solmadan koruyan herhangi bir kentini düşünüyör değildim. Herhangi bir barok yapıya doğru gitmiyor, oradan dönmüyordum. Barok bir konserden çıkmamıştım, öyle bir konsere gitmeyi de o ara düşünmüyordum. Hyde Park'ın bir ucundaki gölgeli cadde boyunca yürüyordum: Ba-rok, It-riiii...

Yürüyordum. Önümde de iki küçük yeğenim, bir an önce hamburgerlerine kavuşmak için koşuyorlardı.

Amaç açıktı, yol belliydi; çocukların ne yiyecekleri de, o anda dünyada binlerle binlerle çocuk ve gencin aynı şeyi yemekte bulunduğu da: İki üç katlı yuvarlak yumuşak ekmek arasında kalın yassı köfte, turşu, domates salçası, kıyılmış soğan ya da russalatası gibi şeyler olacaktı; yanında coke olacaktı; kızarmış patates olacaktı. Kızarmış patatesten herbiri için birer porsiyon daha istenecekti. Kâğıt tabaklar, kâğıt bardaklar, peçeteler, plastik tepsi, küçük kaşıklar olacaktı. –O dönemde, böyle hafif malzemen de olsa, yemekler hâlâ kap kacak gibi şeylerde yeniyordu. – Kızarmış patatesin yanına, yeğenlerimden birisi için yine domates salçası, öteki için hardal sıkılacaktı. Fakat zihnim, bir nakarat halinde tutturmuş gidiyordu. Ben de gidiyordum:

Barok, Ortaçağ'ı geride bırakıp, Rönesans'la gerçekleşen büyük keşifler zaferini görkemli törenlerle kutlamaktır.

Söz, ilkağızda Barok'un peşine taktığı Itri'yi arada bir unutturuyor –zaten bu Osmanlı bestecisinin müzik ansiklopedilerinde yer alması da unutulmuştur–, adımlarımı şaşırtarak kendisi de her seferinde küçük değişikliklere uğruyordu.

Çocuklar önümsıra hamburgerciye doğru koşarlarken dilime, zihnime, ayağıma, pekâlâ bana; bana takılan da herhalde bunlardan farklıydı. Sözcükler aynıyken bile tınısı değişiyor, beynime dolanan tümce, araya giren en küçük zaman parçasında dahi kılıktan kılığa bürünüyordu. Fakat, anlam aynıydı. Her seferinde “Ba-rok...” diye başlaması da.

Oh-huh.

Nefes borumun derin bir inip kalkışıyla “Ba-rok...” diye başlayan tümce, bir yerde okumuştum da, Londra’nın orta yerinde, Hyde Park’ın oralarda yeniden bilincime mi çıkıyordu, yoksa zihnimin o andaki durumu mu hamburgerci adının yerini baroka bırakmasını buyuruyordu; bilemiyordum. Tümce, bilinçaltımdan üste çıktıysa bile, ortada buna yolaçan bir dürtü, bir şey olmalıydı. Parka teğet ağaçlıklı yol ya da hamburgerci adı bunu açıklamaya yetmiyor.

Üstelik durum bu kadarla da kalmadı. Barok, arkasına İttri’yi, o da gerisine bu tumturaklı tannan tümceyi taktığı tarihi andan başlayarak, neredeyse bir saplantıya yakalandım. Özellikle dilinden anlamadığım, sözcük dağarcığı sessiz harflerden T’yle başlayanlardan yana yoksul bir ülkenin barok bir kentine rahat, geniş soluklu bir hikâye uydurma saplantısı. Öyle ki, yanımda küçükler bulunmasa, kendimi daha o dakika Londra’dan Viyana’ya atmıştım.

(Viyana için, hâlâ yerinde duruyor mu, diye lütfen haritalarınıza bakınız.)

Viyana, dedim, değil mi? Nedense, Viyana. O zaman da çok şaşırmıştım. Daha iyi bir örnek var mı, yok mu, hiç düşünmeden, ilk aklıma gelen yer, Viyana oldu.

Oraya gitmeliydim. Eski, küçük, tabii ki oval bir alanda durmalıydım. Kentin barok önyüzü, içinde yuvarlandığım kaygan/kaotik günün yerleşik fon perdesi olmalıydı. Ben, bu taştan perdenin orta yerinde yükselen büyük süslü kapıya yaklaşmalı, bronz kilidin geniş anahtar deliğine gözümü dayamalıydim. Nedense, kapının bana ardına kadar açılacağını hayal bile edemiyor, anahtar deliğiyle yetinmeyi çok doğal sayıyordum.

Bir zamanlar prenslerin, düklerin, kontların binlerce taş işçisi çalıştırarak kurdukları avlu, park, saray duvarlarının hiçbirinin üstünde, “Viyana Viyanalınıdır!”, “Yabancı defol!”, “Beyaz içeri, kara dışarı!”, “Kuzeye hayır, güneye evet!” gibi yazılar yazılmış